

TERVEYDEN EDISTÄMISEN NEUVOTTELUKUNTA

- Aika** Perjantai 26.8.2016 klo 9.00 – 11.00
- Paikka** Finn-Medi 5, 2.krs, kokoushuone 101, Biokatu 12 Tampere
- Läsnä** Kunnallisneuvos Antero Saksala, puheenjohtaja
Toiminnanjohtaja Ulla Harala, Hämeenmaan Sydänpiiri
Toimittaja Kati Kalliosaari, Alma Aluemia
Sivistysjohtaja Nina Lehtinen, Lempäälä
PSHP:n hallituksen jäsen Tuukka Liuha
Suunnittelupäällikkö Marko Mäkinen, Pirkanmaan liitto
PSHP:n hallituksen jäsen Tuula Petäkoski-Hult
Ylihoitaja Marita Saari, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Hallintoylihoitaja Tiina Surakka, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari, Akaa
Yliääkäri Maarit Varjonen-Toivonen, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri/ PETE, esittelijä
Koordinoitupäällikkö Riitta Salunen, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri/ PETE, sihteeri
- Kutsuttuna** Vastuualuejohtaja Doris Holmberg-Marttila, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri/ PETE
- Poissa** Professori Leena Koivusilta, Tampereen yliopisto
Johtaja Tommi Vasankari, UKK-instituutti
Suunnittelupäällikkö Mika Vuori, Tampere

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
1	Kokouksen avaus	Puheenjohtaja avasi kokouksen. Käytiin esittäytymiskierros.	Pj AS
2	Edellisen kokouksen muistio	Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.	Pj AS
3	Asialistan hyväksyminen	Käsitellään asialistan kohta 6 lausuntopyyntö ennen kohdan 5 lausunnolle lähetettävän hyvinvointikertomuksen käsittelyä. Hyväksyttiin asialista edellä mainitulla muutoksella.	Pj AS
4	Suuntima – Hyvän tekeminen on myös taloudellisesti tehokasta	Vastuualuejohtaja Doris Holmberg-Marttila esitteli Suuntimaa ja sen taustalla olevaa ajatusta sosiaali- ja terveydenhuollon uudesta suunnasta (liite 1). Suuntima on sähköinen työkalu, kysymyspatteristo, jonka asiakas ja ammattilainen täyttävät vastaanotolla yhdessä keskustellen. Suuntiman kysymykset toimivat samalla interventiona. Asiakas täyttää itse omat kysymykset ja ammattilainen omansa. Suuntima antaa arvion asiakkuudesta ja kertoo hoidon järjestelyjen vaihtoehdot. Sen jälkeen sovitaan asiakkaan kanssa miten toimitaan. Asiakaspolkuja on kuvattu hoitoketjuissa, jotka ovat myös kansalaisten nähtävillä www.terveysportti.fi -sivustolla. Uusimmissa hoitoketjuissa on mukana elintapaohjaus: esimerkiksi keuhkohtaumataudin hoitoketjussa on oma liikuntamatriisi (liite 1, dia 13). Tulevaisuudessa sosiaali- ja terveystalouksia ei voida enää perustaa pelkkään tuotantologiikkaan. Jatkossa tuotanto tulisi suunnata sen mukaan mitä lisäarvoa palvelu tuo ihmisten arjessa pärjäämiseen. Tämä edellyttää asennemuutosta. Ihmiset hoitavat arjessa itse itseään. Ammattilaisten kanssa tapahtuvien lyhyiden kohtaamisten aikana jotain on tehtävä toisin kuin nyt. Palveluiden ja tuen oikean kohdentamisen apuna ovat nelikenttään pohjautuvat asiakkuusstrategiat (liite 1, dia 4).	Vastuualuejohtaja Doris Holmberg-Marttila, PSHP/ PETE

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>Nelikentän erilaiset asiakkuudet eivät ole medisiininen ratkaisu vaan tapa järjestellä hoito ja omahoidon tukikeinot, esim. miten asiakas ja ammattilainen pitävät yhteyttä tai miten tietoa annetaan. Asiakkuuksien tunnistamisessa käytetään apuna Suuntimaa, joka tehdään aina yhdessä asiakkaan kanssa. Suuntima koostuu kysymyksistä sekä asiakkaalle että ammattilaiselle. Suuntima tekee asiakkuudet näkyväksi. Asiakkuuksien on tarkoitus olla tiedossa ja kaikki tulisi toimia yhteisesti sovittun polun mukaisesti.</p> <p>Sydänpotilaiden jatkohoidon kehittämiseen liittyvässä Kurkiaura-hankkeessa todettiin, että jos toimitaan optimaalisen polun mukaisesti, saadaan aikaiseksi kustannussäästöjä (liite 1, dia 5). Edellytys on, että hoitopolut on määritetty.</p> <p><u>Keskustelu:</u></p> <p>Luottamushenkilöt katsovat ensisijaisesti tehokkuusnäkökulmaa. Muutostarvetta ei ole vielä täysin ymmärretty. Pirkanmaalla on kuitenkin muuta maata vahvempi ymmärrys siitä mitä asiakaslähtöisyys tarkoittaa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa virkamiesjohto on asian aika hyvin ymmärtänyt. Koska rahoitus ja mittaaminen tapahtuvat eri lähtökohdista, ei käytännön työ ole vielä muuttunut.</p> <p>Muutos vie aikaa, koska kyseessä on myös ajattelutavan muutos. Yhdenvertaiset palvelut eivät tarkoita sitä, että kaikille tarjotaan samaa. ”Toiset tarvitsevat korkeammat portaat päästäkseen saman aidan yli”. Palveluita on tarjolla runsaasti, mutta niiden käyttöä ei ole mietitty. Palvelu ei aina kohdennu oikein, vaan saattaa kasaantua joillekin henkilöille samalla, kun toiset putoavat kaiken palvelun ulkopuolelle.</p> <p>Uudenlainen toiminta on myös koulutushaaste. Kaikkien tulisi päättää sisälle samaan ajatteluun. Kunnissa painetta pitäisi luoda luottamushenkilöiden kautta. Asiakkuusajattelu sopii hyvin myös muille sektoreille esim. varhaiskasvatukseen ja kouluun. Nyt on jo alettu kysymään perheeltä mikä teitä auttaisi, eikä ensin tarjota palvelua. Kansalaiset eivät edes halua kaikkea mahdollista palvelua.</p>	
5	<p>Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020</p> <ul style="list-style-type: none">• Lausuntopyyntö ja hyväksymismenettelyt	<p>Lausuntopyyntö ja Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 - 2020 käsitellään sairaanhoitopiirin johtoryhmän kokouksessa 5.9.2016. Esityksen mukaan lausunnot pyydetään 18.10. mennessä, jolloin niiden käsittelemiseen lausunnonantajatahoilla jää runsas kuukausi aikaa. Lausuntojen yhteenveto käsitellään seuraavassa neuvottelukunnan kokouksessa 25.10.2016</p> <p>Maarit esitteli lausuntopyyntöluonnoksen.</p> <p><u>Keskustelu:</u></p> <p>Lausunnon pyytäminen on hyvä keino markkinoida alueellista hyvinvointikertomusta myös järjestöille. Lausuntoa toivottiin myös Pirkanmaan Syöpäyhdistykseltä, Pirkanmaan Omaishoitajat Pionilta ja Suomen Keliakialiitolta. MS-liitto on nykyisin nimeltään Neuroliitto ry. Lausuntoja on tarkoitus pyytää järjestöiltä, jotka ovat kool-</p>	

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>taan suurimpia tai jotka edustavat keskeisimpiä kansansairauksia. Lausunto pyydetään myös Pirkanmaan maakunta-uudistuksen esivalmistelun hallitukselta.</p> <p>Kunnissa lausunnonantaja vaihtelee kunkin kunnan oman käytännön mukaisesti. Usein lausunnon antaa kaupunginhallitus, mutta sen voi valmistella perusturvalautakunta. Asia juurtuu sitä paremmin mitä useammalla toimialalla se käsitellään. Juurtumisen tuemiseksi lähetetään lausuntopyyntö tiedoksi myös Pirkanmaan terveyskeskusten ylilääkäreille ja kuntiin hyvinvointikoordinaattoreille.</p> <p>Edellisellä kerralla, kun nykyinen hyvinvointikertomus oli lausunnotla, kommentteja tuli lähinnä kunnista, vähemmän järjestöistä. Lisätään lausuntopyyntöön kannustava lause siitä miten järjestöillä on merkittävä rooli hyvinvointityössä ja siksi erityisesti heidän näemyksiään halutaan kuulla.</p> <p>Lisätään lausuntopyyntöön toive siitä, että kaikki kunnat käsittelevät alueellista hyvinvointikertomusta mahdollisimman laajasti. Aikataulu ei kuitenkaan riitä valtuustokäsittelyyn. Lähes kaikissa kunnissa on aloitettu kunnan oman hyvinvointikertomuksen laatiminen. Alueellinen hyvinvointikertomus tukee kuntien omaa hyvinvointikertomustyötä. Toive on, että alueellista hyvinvointikertomusta käsitellään myös kuntien valtuustoissa, vaikka heiltä ei pyydetä lausuntoa. Käsittely voi tapahtua samalla, kun valtuustossa on esillä kunnan oma hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomus koskee kaikkia kunnan sektoreita ja siksi se tulisi antaa tiedoksi myös kaikkiin lautakuntiin. Lisätään lausuntopyyntöön toive, että alueellinen hyvinvointikertomus viedään laajaan keskusteluun kuntien toimielimissä.</p> <p><u>Yhteenveto:</u></p> <p>Hyväksyttiin lausuntopyyntö edellä olevilla lisäyksillä (liite 2).</p>	
6	<p>Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020</p> <ul style="list-style-type: none">• Lausuntoversion käsitely	<p>Maarit esitteli Pirkanmaan alueellisen hyvinvointikertomus 2017 – 2020:n luonnosversion, joka lähetettiin neuvottelukunnalle asialistana liitteenä. Kokouksessa käydyin keskustelun jälkeen luonnokseen tehtävät muutokset lähetetään maanantaina 29.8.2016 neuvottelukunnalle tiedoksi. Lopulliset kommentit pyydetään tiistaihin 30.8. mennessä, koska luonnos lähtee johtoryhmän käsiteltäväksi keskiviikkona 31.8.</p> <p>Sähköisessä hyvinvointikertomus-työkalussa ei ole paikkaa lyhenneluettelolle, mutta VALMU-työryhmän toivomuksesta se on tähän lisätty. Asiakirjan liitteenä 2 on indikaattorilista, josta näkee painopisteiden perustat. Riveittäin näkee indikaattorin sisältämän tiedon vertailun koko maan ja Taysin erityisvastuualueen sairaanhoitopiiriin välillä vuosina 2005, 2009, 2012 ja 2014/ 2015. Asiakirjan osaan II on koottu linkkilista alueellisiin ja valtakunnallisiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohjelmiin ja suunnitelmiin. Tärkein osa Pirkanmaan alueellista hyvinvointikertomusta on suunnittelutaulukko, johon on koottu valituille painopisteille tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, resurssit sekä arviointimenettelyt. Suunnittelutaulukon on vaihdettu kunnan ja erikoissairaanhoidon paikat, koska</p>	YI MVT

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>kuntien osalta alueellisessa suunnitelmassa on kyse ehdotuksesta. Kunnat laativat hyvinvointikertomukset ja valitsevat niiden painopisteet ja toimenpiteet valitsemiensa indikaattoritietojen perusteella. Sähköisestä hyvinvointikertomus-työkalusta poiketen luonnos sisältää myös ehdotukset seurattavista tunnusluvuista (indikaattoreista). Myös nämä toimivat malleina kunnan hyvinvointikertomustyölle.</p> <p>Luonnokseen tehdään vielä pieniä muutoksia, esim. sivulla 11 painotetaan hyvien asioiden esille nostamista. Sanomaa on tarkoitus terävöittää lisäämällä väliotsikoita ja käyttämällä boldausta tai kursiivia.</p> <p><u>Keskustelu:</u></p> <p>Sovittiin että alueelliseen hyvinvointikertomukseen ei lisätä kunta-kohtaista koontia indikaattoritiedoista. Kunnittaista vertailutietoa saa kuntien omista hyvinvointikertomuksista. Kunnittainen vertailutieto lisäisi asiakirjan kokoa kohtuuttomasti. Esimerkinomaisesti asiakirjassa verrataan Pirkanmaan sairaanhoitopiirin aluetta muihin Taysin erva-alueen sairaanhoitopiireihin sekä valtakunnalliseen keskiarvoon. Samoja tietoja voidaan käyttää tulevassa maakunta- ja sote-uudistuksessa.</p> <p>Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 - 2020 sisältää runsaasti tietoa ja on sen vuoksi suhteellisen massiivinen. Toiveena on, että asiakirjan rinnalle tehtäisiin noin kymmenen dian tukimateriaali, jossa olisi helposti ymmärrettävästi kuvattu hyvinvointikertomuksen pääviesti. Diat toivottiin etukäteen kommentoitavaksi neuvottelukunnalle. Kommentteja pyydetään erityisesti ymmärrettävyydestä, niin että diat palvelevat ketä tahansa lukijaa.</p> <p>Taulukon luettavuutta lisäisi, jos jokaiselle uudelle sivulle saataisiin sarakkeiden otsikot. Tehdään muutos, jos se on teknisesti mahdollista. Hyvinvointikertomuksessa on kuvattu taustat perusteellisesti, siltä osin tekstissä voisi olla tiivistämisen varaa. Pdf-tiedoston luettavuutta lisäisi kirjanmerkkien käyttäminen.</p> <p>Pohdittiin onko sivulta 16 alkavilla linkkilistoilla käyttöä. Hyvinvointikoordinaattorit ovat kuitenkin toivoneet niitä helpottamaan tietojen etsintää silloin, kun kyseisiä asiakirjoja tarvitsee. Muutetaan suunnittelutaulukossa sivulla 27 olevaa sanamuotoa kulttuurille ja taiteelle osoitettavasta % osuudesta siten, ettei tule väärää käsitystä % osuuden kytkemisestä käyttömeneihin.</p> <p>Keskustelussa esitettiin toive, että diojen lisäksi myös asiakirjassa näkyisi kuntalainen muutenkin kuin kehittämisen kohteena. Todettiin, että asiakirja on suunnattu ensisijaisesti virkamiehille ja luottamushenkilöille. Aikataulullisestikaan ei enää ole mahdollista tehdä tekstiin suuria muutoksia. Kuntalainen näkee arjessaan oman kuntansa eri toimialojen tekemän painopisteiden toimeenpanon.</p> <p>Keskusteltiin siitä onko asiakirjassa tarpeen näkyä tulevan sote- ja maakuntauudistuksen hyvinvointityöhön tuomat muutokset. Uudistus tulee voimaan aikaisintaan kahden vuoden kuluttua alueellisen</p>	

	Käsiteltävät asiat	Päätökset/jatkosuunnitelma	Vastuuhenkilö
		<p>hyvinvointikertomuksen hyväksymisestä. Vielä ei tiedetä, minkälainen muutos lopulta tulee olemaan. Siksi riittää pelkkä maininta siitä, että hyvinvointikertomus päivitetään siinä vaiheessa, kun uudistus astuu voimaan.</p> <p>Korostetaan kunnille ettei heidän ole tarkoitus toteuttaa jokaista kohtaa, vaan alueellisesta hyvinvointikertomuksesta voi saada hyviä esimerkkejä omaan hyvinvointityöhön. Kaikki muutokset edistävät terveyserojen kaventamistavoitetta.</p> <p>Ehdotettiin että alueellisen hyvinvointikertomuksen hyväksymisen jälkeen järjestetään toimeenpanoon liittyvä työpaja, jossa keskitytään erityisesti asiakasnäkökulmaan. Kutsutaan tilaisuuteen mukaan järjestöt. Tilaisuuden ajankohta voisi olla alkuvuosi.</p> <p>Tehdään asiakirjan hyväksymisen jälkeen muutaman sivun tiivistelmä, jonka voi viedä kuntien nettisivuille. Sen tarkoituksena on käsitellä aihetta kuntalaisten näkökulmasta.</p> <p>Aiheesta toivottiin juttua Aamulehteen nyt, kun hyvinvointikertomus lähtee kuntiin lausunnonle.</p> <p><u>Yhteenveto:</u></p> <p>Suuri työ on tehty, mistä Maaritille kiitokset.</p> <p>Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 - 2020 hyväksyttiin sovituilla muutoksilla. Lähetetään asiakirja vielä viimeistelyjen jälkeen neuvottelukunnalle nähtäväksi (liite 3).</p> <p>Tehdään diasarja (liite 4) ja lähetetään neuvottelukunnalle kommentoitavaksi 2.9.2016.</p> <p>Tehdään 2 – 4 sivun tiivistelmä kun asiakirja on hyväksytty PSHPN valtuustossa.</p> <p>Vuoden 2017 alkupuolella järjestetään työpaja, jossa keskitytään toimeenpanoon. Aiheeseen palataan seuraavassa kokouksessa.</p>	
7	Muut mahdolliset asiat	<p>Siirrettiin seuraavan kokouksen ajankohta. Uusi aika on 25.10.2016 klo 9.00-11.00</p> <p>Ei muita asioita.</p>	
8	Kokouksen päättäminen	Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.35.	Pj AS

LIITTEET	Liite 1	Diat DHM: Suuntima – Hyvän tekeminen on myös taloudellisesti tehokasta
	Liite 2	Lausuntopyyntö 5.9.2016 Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus, lähetetty tiedoksi 5.9.2016
	Liite 3	Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020, lähetetty tiedoksi 5.9.2016
	Liite 4	Esittelydiat Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020 lausuntopyyntöön liitteeksi, lähetetty tiedoksi 5.9.2016

**Elämän
tähden**

Muistio

15.9.2016

6 (6)

JAKELU Terveystiedon edistämisen neuvottelukunnan jäsenet
Marita Saari
Doris Holmberg-Marttila
Anita Niemelä, Teija Kvist-Sulin